

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:
24.02.2025

parat

Til:
Statsministeren

Kopi:
Finansministeren
Partiene på Stortinget

P.b. 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf.: +47 48 21 01 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2026

Parat vil med dette å gi sine innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2026. Som en arbeidstakerorganisasjon med en bredt sammensatt medlemsmasse er vi opptatt av at budsjettet legger til rette for et bærekraftig og inkluderende arbeidsliv, samtidig som vi håndterer de store samfunnsutfordringene vi står overfor.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer alvorlig enn på lenge. Det er krig i Europa, og den regelbaserte verdensorden vi kjenner er under press. Det endrer Norge og vår del av verden. Forsvar, samfunnssikkerhet, beredskap og totalforsvaret må prioriteres høyere, med de konsekvensene dette har for andre viktige samfunnsområder.

Hovedprioriteringer

I tråd med våre tidligere innspill og vedtak i Parats hovedstyre, vil vi særlig trekke frem **arbeid, kunnskap, klima** – og **samfunnssikkerhet** som våre hovedprioriteringer inn mot statsbudsjettet 2026.

Arbeidslinja – det må alltid lønne seg å jobbe

Arbeid er fundamentet for velferdssamfunnet. Det må lønne seg å stå i arbeid, og vi forventer at regjeringen styrker ordninger for inkludering og omstilling i arbeidslivet. Parat mener derfor at velferdsordninger som sykelønn, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger må innrettes slik at de både sikrer de som trenger det og samtidig understøtter arbeidslinja.

Kompetanse og livslang læring

For å møte de raske endringene i arbeidslivet, spesielt innen digitalisering og kunstig intelligens, må vi investere mer i kompetanseutvikling. Etter- og videreutdanning må gjøres mer tilgjengelig og fleksibelt, og vi mener arbeidsgivere må pålegges et tydeligere ansvar for å tilrettelegge for kompetanseheving – samtidig som det er behov for statlig finansiering.

Parat vil samtidig uttrykke bekymring for situasjonen i universitets- og høgskolesektoren, som over tid har vært utsatt for budsjettkutt. Sektoren har heller ikke, etter vår oppfatning, blitt tilstrekkelig kompensert for lønns- og prisvekst. Dette fører til at sektorens mulighet for å levere på samfunnsoppdraget blir skadelidende – ikke minst knyttet til forskningsdelen av samfunnsoppdraget.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen – økt satsing på forsvar og beredskap

Krig i Europa, hybride trusler og cyberangrep skaper en ny sikkerhetspolitisk virkelighet. Norge må

øke investeringene i forsvar, samfunnssikkerhet og beredskap. Med dette utgangspunktet ber vi regjeringen vurdere ytterligere avsetninger til forsvaret, utover hva som allerede er avtalt gjennom "forsvarsløftet".

Vi vil samtidig melde en bekymring når det gjelder driftsmidlene til Forsvarektoren. I en tid med store omstillinger, oppbygging og investeringer – ligger det fremdeles inne "effektiviseringsgevinster" i forsvarsbudsjettet, noe som bidrar både til slitasje og forskyving av fokus. Det kan se ut som om forsvaret blir bedt om å gi gass med den ene foten, men bremse med den andre foten. Vi tror ikke dette er hensiktsmessig, eller bidrar til at forsvaret skal kunne nå målene som er satt. Vi ber derfor om at "effektiviseringsgevinstene" tas ut, og kompenseres med friske midler.

Totalberedskapen

Som med forsvarsforliket ber vi om at det så langt det er mulig, søkes å etablere en tverrpolitisk enighet også rundt Totalberedskapsmeldingen, med en langsiktig og forpliktende finansieringsplan. Etter vår oppfatning må det her også legges på plass en forpliktende langtidsplan for politiet – etter modell fra arbeidet med langtidsplan i forsvaret.

Vi mener også at Arbeidstilsynet, Mattilsynet, Datatilsynet og Helsetilsynet må styrkes for å håndtere nye trusler og utfordringer i et stadig mer komplekst samfunn.

Kraftsituasjonen – forutsigbare rammer for husholdninger og næringsliv

Energiforsyningen i Norge må styrkes for å sikre lavere og mer forutsigbare strømpriser. Vi vil gi vår støtte til regjeringens forslag om en "Norgespris" på strøm, men ber samtidig om økte investeringer i kraftproduksjon og overføringskapasitet, samt forbedre støtteordninger for energieffektivisering.

Grønn omstilling og bærekraftig næringsutvikling

Klimaendringene krever målrettede tiltak for å redusere utslipp og fremme grønn verdiskaping. Parat ber om at offentlige støtteordninger innrettes på en måte som stimulerer til ny miljøteknologi og sirkulær økonomi, samtidig som regjeringen må bidra til at det grønne skiftet også skaper trygge arbeidsplasser.

Digitalisering og kunstig intelligens – ansvarlig utvikling av ny teknologi

Ny teknologi bringer med seg store muligheter, men også utfordringer. Det må settes tydelige rammer for bruk av kunstig intelligens i arbeidslivet, med vekt på personvern, ikke-diskriminering og transparens. Arbeidstakernes rettigheter må ivaretas i digitaliseringsprosessen.

Ansvarlig økonomi, og vanskelige prioriteringer

Norge står overfor tøffe prioriteringer. Økte satsinger på prioriterte områder, betyr at det blir mindre igjen til områder som ikke er prioritert på samme måte. Dette er en konsekvens vi ser, og prioriteringer vi er villig til å gå inn i.

Vi håper innspillene våre vil bli vurdert i arbeidet med statsbudsjettet for 2026 og ser frem til videre dialog om hvordan vi kan sikre et trygt, rettferdig og bærekraftig arbeidsliv i Norge.

for Parat

Unn Kristin Olsen
Forbundsleder

Arve Sigmundstad
Fagsjef, samfunns- og myndighetskontakt